

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Філософський факультет
Інститут журналістики
Кафедра етики, естетики та культурології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
Комаха Л.Г.

«___» _____ 201__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА ТА КОРПОРАТИВНА ЕТИКА

для студентів

галузь знань **06 Журналістика**
спеціальність **061 Журналістика**
освітній рівень **магістр**
освітня програма **журналістика, медіакомунікації, соціальні комунікації**
вид дисципліни **вибір ВНЗ**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2017/2018
Семестр	I
Кількість кредитів ECTS	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Олтаржевський Дмитро Олегович, д. соц. ком, доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики

Серажим Катерина Степанівна,

Чекмишев Олександр Вікторович,

Подольян Галина Петрівна, к.ф.н., доцент кафедри етики, естетики та культурології

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробники: Олтаржевський Дмитро Олегович, д. соц. ком, доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики
Серажим Катерина Степанівна,
Чекмишев Олександр Вікторович,
Подольн Галина Петрівна, к.ф.н., доцент кафедри етики, естетики та культурології філософського факультету

ЗАТВЕРДЖЕНО

«___» _____ 20__ р.

Зав. кафедри етики, естетики та культурології

_____ Панченко В.І.

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «28» серпня 2017 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 20__ року

Схвалено науково - методичною комісією Інституту журналістики

Протокол від «___» _____ 20__ року № ___

Голова науково-методичної комісії _____ (Шевченко В.Е.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування цілісного розуміння студентами кола проблематики професійної та корпоративної етики як актуальних галузей знання та практики.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування курсу базується на знаннях з таких дисциплін освітнього рівня «бакалавр» як: «Історія української культури», «Етика та естетика», «Психологія», «Соціологія» та ін. Студенти повинні **знати** основні філософсько-етичні поняття, категорії і методи соціально-філософського пізнання сфер професійної діяльності та корпоративної культури.
2. **Вміти** опрацьовувати інформацію про особливості морально-професійних проблем, обов'язки і деонтологію у професійній діяльності, моральні дилеми, складні морально-психологічні конфліктогенні фактори спільної діяльності у професійній сфері та корпоративній культурі; застосовувати основні поняття, категорії в аналізі соціально-культурних явищ та процесів; виявляти сучасні тенденції розуміння та інтерпретації професійної етики та корпоративної культури, прогнозувати перспективи їх розвитку з урахуванням особливостей професійної діяльності і корпоративної культури в контексті розвитку цивілізаційних процесів в умовах глобалізації.
3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією; критичного відношення та прогнозування перспектив розв'язання соціальних, економічних, морально-психологічних проблем у професійному спілкуванні та корпоративному функціонуванні.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Професійна та корпоративна етика» належить до переліку дисциплін вибору ВНЗ та викладається у I семестрі магістратури. Навчальна дисципліна сприяє формуванню особистісних компетенцій фахівця, етично освіченого й морально спрямованого у виконанні професійних обов'язків. Етичне знання й етична компетентність є вимогами сучасного суспільства. Підвищення ролі етичної складової у розвитку суспільства, відпрацювання навичок її реалізації у професійній діяльності фахівця визначає актуальність та важливість даної дисципліни, обумовлює розвиток пізнавальних та аналітичних можливостей студентів магістратури, що сприятиме поглибленню їх фахової майстерності та професійної культури, реалізації гуманістичних, етично виважених підходів до організації змісту та характеру професійної діяльності.

Визначається предмет, завдання, теоретичні основи, методологія, основні напрямки та проблематика сучасних досліджень професійної етики та корпоративної культури. Розглядаються процеси формування морального кредо професійної діяльності, досвід втілення у професійній взаємодії єдності морального та фахового регуляторів духовного життя. Володіння майбутніми професіоналами моральними цінностями визначається як культурний капітал, реалізація якого сприятиме соціальній стабільності, громадській згоді та порядку, виступатиме своєрідним механізмом соціального контролю професійної діяльності.

Особлива увага зосереджується на проблемних питаннях сучасних прикладних та професійних практик, що залишаються відкритими для дискусій на нормативному рівні.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про сучасні дослідження професійної та корпоративної етики, основну проблематику, дослідницькі підходи та методи вивчення різноманітних видів професійної етики. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й вміння використовувати їх у вирішенні конкретних аналітичних і дослідницьких

завдань щодо моральних колізій в сучасних практиках, надаючи неупереджену експертну оцінку досліджуваним явищам.

5. Результати навчання за дисципліною:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація*; 4. автономність та відповідальність*)		<i>Методи викладання і навчання</i>	<i>Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет, методи, завдання, теоретичні основи, причини формування професійно-етичних досліджень, що склалися в сучасних гуманітарних науках	лекція	тест, підсумкова контрольна робота	5
1.2	критерії розрізнення прикладної, професійної та корпоративної етики	лекція	тест	5
1.3	принципи морально-нормативного забезпечення різноманітних професійних сфер	лекція	тест	5
1.4	зв'язок між професійною культурою та професійною мораллю як основою професійної етики	лекція	самостійна письмова робота	5
1.5	методи та механізми розв'язання основних моральних дилем сучасних практик	лекція	самостійна письмова робота	10
1.6	засоби і прийоми подолання розриву між загальними моральними принципами та вимогами корпоративної етики	лекція	самостійна письмова робота	10
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури із прикладної, професійної та корпоративної етики	самостійна робота	самостійна письмова робота	5
2.2	кваліфіковано виявляти моральні конфлікти в конкретних ситуаціях практичної діяльності	самостійна робота	самостійна письмова робота	5
2.3	аргументовано вибирати рішення щодо відкритих дилемних моральних проблем	самостійна робота	самостійна письмова робота	10
2.4	давати експертну оцінку мотивів, норм, ціннісних орієнтирів професійної поведінки та діяльності;	самостійна робота	самостійна письмова робота	5

* заповнюється за необхідністю, наприклад для практик, лабораторних курсів тощо.

2.5	формувати потенційно перспективні шляхи виходу із складних морально-професійних чи морально-психологічних ситуацій	<i>самостійна робота</i>	<i>самостійна письмова робота</i>	5
Комунікація:				
3.1	вести етичний теоретичний дискурс щодо актуальних питань соціальної моральної практики	<i>лекція</i>	<i>самостійна письмова робота</i>	5
3.2	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої філософської літератури для підготовки до семінарських занять та написання самостійних робіт	<i>самостійна робота</i>	<i>самостійна письмова робота</i>	5
3.3	презентувати результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів	<i>самостійна робота</i>	<i>самостійна письмова робота</i>	5
Автономність та відповідальність:				
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із відповідних досліджень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	<i>самостійна робота</i>	<i>самостійна письмова робота</i>	5
4.2	виробляти критичне відношення до існуючих варіантів інтерпретації і вирішення моральних дилем, морально-професійних і морально-психологічних проблем і конфліктів, в сучасних практиках професійної і корпоративної діяльності; формувати власні підходи до вирішення даної проблематики	<i>лекція, самостійна робота</i>	<i>самостійна письмова робота</i>	5
4.3	усвідомлювати відповідальність за достовірність, об'єктивність та політико-ідеологічну незаангажованість отриманих висновків стосовно проведених досліджень і пояснень щодо аналізу професійних і корпоративних культур	<i>самостійна робота</i>	<i>самостійна письмова робота</i>	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Програмні результати навчання	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2

7. Структура курсу: у курсі передбачено 2 змістових частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарських занять, з використання інтерактивних методів навчання. Завершується дисципліна заліком.

Перша частина курсу присвячена аналізу історико-теоретичних засад професійної та корпоративної етики (предмет, завдання, соціокультурні причини, історія розвитку професійно-етичних досліджень, корпоративної культури, основні види професійної етики і корпоративного функціонування) та аналізу практичного рівня функціонування проблематики професійної та корпоративної етики.

Друга частина курсу присвячена

7. Схема формування оцінки

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою, та складається з двох модулів (частин):

Змістовий модуль 1. Історико-теоретичні засади професійної та корпоративної етики (1 - 5 теми).

Змістовий модуль 2. (теми).

7.1.Форми оцінювання студентів

Оцінювання студентів проводиться в двох формах: **семестрове (поточне)** оцінювання та **підсумкове** оцінювання.

Загальні результати навчальної діяльності студентів з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою, що включає рейтингові бали за аудиторну роботу, самостійну роботу, модульний контроль та залік.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів з метою підвищення оцінки. Загальна оцінка з дисципліни розраховується як сума оцінок за перший та другий модуль.

Заборгованості за модуль студент повинен здати протягом 10 днів після завершення модуля.

Консультації з дисципліни (2 год.) проводяться за графіком відповідних кафедр.

7.1.1. Форми семестрового (поточного) оцінювання студентів! Семестрове (поточне) оцінювання знань студентів. Семестрову кількість балів складають бали, отримані студентом в процесі теоретичного освоєння матеріалу з усіх модулів (розділів) дисципліни, семінарських занять, виконання самостійних, творчих завдань, написання рефератів, модульних контрольних робіт, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни.

Перший модуль (частина) «Історико-теоретичні засади професійної та корпоративної етики» включає 1-4 теми.

Форми семестрового (поточного) контролю знань студентів у першому модулі (частині):

№ п/п	Виконана робота	Кількість	балів
		min	max
1	домашня письмова робота	3 X 3	5 X 3
2	тестові опитування	1X 4	10 X 4
3	модульна контрольна робота	11	15
	Всього:	24	70

Модульний контроль (1 модуль).

Модульний контроль знань студентів у першому модулі проводиться після завершення вивчення перших п'яти тем у формі письмової аудиторної роботи. Навчальний процес у першому модулі передбачає виконання наступних завдань:

1 тема «Етика в контексті практичного повороту у філософсько-етичному дискурсі» **письмове завдання:** «Морально-етичні проблеми в людській культурі: історія і сьогодення».

3 тема: «Соціально-філософські виміри професійної етики»: **письмове завдання:** «Моральні проблеми професійної діяльності».

5 тема: «Корпоративна соціальна відповідальність та корпоративна етика» **письмове завдання:** «Історія становлення КСВ(на прикладі окремо взятих організацій, країн, регіонів і т.п.): переваги і труднощі впровадження».

Другий модуль (частина) включає теми.

Форми семестрового (поточного) контролю знань студентів у другому модулі (частині)

№ п/п	Виконана робота	Кількість балів	
		min	max
1			
2			
3			
4			
5	модульна контрольна робота		
	Всього:		30

Модульний контроль (2 модуль).

Модульний контроль знань студентів у другому модулі проводиться

Загальна оцінка з дисципліни в результаті поточного контролю модулів (частин) розраховується як сума оцінок за перший та другий модулі.

Семестрове (поточне) оцінювання знань студентів з дисципліни (підсумкова таблиця)

№ п/п	ВИДИ РОБІТ	1 ЧАСТИНА		2 ЧАСТИНА	
		mi n	max	min	max
1.	усна відповідь під час семінарських занять	-	-		
2.	тестові опитування	1 X3	2X10		
	домашня письмова робота	3 X3	3 X 10		
3.	модульна контрольна робота	12	20		

	Всього:	24	40	24	40

7.1.2. Підсумкове оцінювання знань студента

Підсумкове оцінювання знань студента відбувається у формі аудиторної письмової роботи.

Допуск до заліку передбачає виконання письмових робіт (вписати свої види робіт, якщо вони заплановані):

Перший модуль:

1. Письмове завдання: «Морально-етичні проблеми в людській культурі: історія і сьогодення»- 3/10 балів.
2. Письмове завдання: «Моральні проблеми професійної діяльності» - 3/10 балів.
3. Письмове завдання «Історія становлення КСВ(на прикладі окремо взятих організацій, країн, регіонів і т.п.): переваги і труднощі впровадження»-3/10 балів.

Другий модуль:

- 1.
- 2.

Підсумкове оцінювання знань студента з дисципліни (в балах)

	Семестрове оцінювання (включає поточне оцінювання)		Підсумкове оцінювання	Загальна оцінка
	(ЗМ 1)	(ЗМ 2)		
Мінімум	24	24	12	60
Максимум	40	40	20	100

7.2 Організація оцінювання: *(обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою навчальною програмою форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіку оцінювання).*

На першому навчальному занятті кожного модуля викладач знайомить студентів з системою оцінювання. Орієнтовний графік оцінювання відповідає послідовності вивчення тем дисципліни. Після кожного заняття або виду контролю викладач повідомляє студентів про результати оцінювання та (за необхідності) коментує їх. Результати оцінювання фіксуються в журналі викладача. На останньому занятті модуля викладач повідомляє студентів про загальну оцінку результатів навчання. Протягом вивчення дисципліни студенти мають доступ до робочої програми, розміщеної на сайті факультету, де визначено форми оцінювання та систему

формування оцінки.

Графік оцінювання дисципліни:

1. Письмове завдання «Морально-етичні проблеми в людській культурі: історія і сьогодення» (після вивчення 1 й 2 тем).
2. Письмове завдання: «Моральні проблеми професійної діяльності» (після вивчення 3 теми).
3. Письмове завдання «Історія становлення КСВ(на прикладі окремо взятих організацій, країн, регіонів і т.п.): переваги і труднощі впровадження» (після вивчення 5 теми).
4. Модульний контроль знань студентів (після вивчення 1-5 тем, завершення першого модуля).
5. Модульний контроль знань студентів (після вивчення тем, завершення другого модуля).

5.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

Загальна оцінка з дисципліни розраховується як сума оцінок за перший та другий модулі.

Заборгованості за темами студент повинен здати протягом 10 днів після завершення кожної теми.

Таким чином, студент може отримати максимально **40** балів за один модуль, відповідно – **80** балів за два модулі. Мінімальною кількістю балів, що визначає достатній рівень опанування студентом навчальної дисципліни та допуском до заліку, є **48** балів. Проте у такому випадку максимальна оцінка знань студента за модульно-рейтинговою системою (робота протягом семестру плюс залік) не може перевищувати 60 балів, що за шкалою відповідності дорівнює оцінці «задовільно».

Результати модульно-рейтингової системи оцінки знань, що складають **1-47** балів за два змістові модулі вважаються недопуском до заліку. Максимальна оцінка знань такого студента за модульно-рейтинговою системою (робота протягом семестру плюс залік) не може перевищувати 60 балів, що за шкалою відповідності дорівнює оцінці «задовільно».

У випадку, коли результати модульно-рейтингової оцінки знань студента протягом семестру складають **35-59** бали за два змістові модулі, максимальна оцінка знань студента за модульно-рейтинговою системою (робота протягом семестру плюс залік) не може перевищувати **79** балів, що за шкалою відповідності дорівнює оцінці «добре».

Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та підсумкової контрольної роботи

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74

Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (**знання 1.1 – 1.6**), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння 2.1-2.5**); (**комунікація 3.1-3.3**); (**автономність та відповідальність 4.1-4.3**), що складає 60% загальної оцінки.

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Частина 1. Історико-теоретичні засади професійної та корпоративної етики				
1	Тема 1. Історико-теоретичні засади етики як «практичної філософії»	2		3
2	Тема 2. Прикладна етика як напрям сучасних етичних досліджень	2		4
3	Тема 3. Соціально-філософські виміри професійної етики	2		4
4	Тема 4. Корпоративна культура в соціально-трудо­вих відносинах	2		3
5	Тема 5. Корпоративна соціальна відповідальність	1		2
	Підсумкова контрольна робота	1		20
Частина 2.				
	Тема 6. Внутрішні та зовнішні комунікації організації як елемент корпоративної культури			
	Тема 7. Методи розв'язання конфліктних ситуацій в організації на основі аналізу кейсів			
	Підсумкова контрольна робота			
	ВСЬОГО			

Загальний обсяг год., в тому числі:

Лекцій -10 год.

Семінарських занять - год.

Самостійна робота становить - год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Етика. Естетика. Навч. посіб./ за наук. ред.. Панченко В.І. – К. «Центр учбової літератури», 2014.
2. Коновалова Л.В. Прикладная этика. – М., 1998.
3. Малахов В.А. Етика спілкування: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2006.
4. Основи етики управління. – Х., 2009.
5. Прикладна етика. Навч. посіб./ За наук. ред. Панченко В.І. – К., 2012.
6. Теоретичні проблеми сучасної етики: навч. посіб. для студ. ВНЗ / [Т.Г. Аболіна, І.В. Васильєва, А.М. Єрмоленко та ін.]. – 2-ге переробл. та доповн. К.: ВД «Авіцена», 2013.

Додаткова:

1. Єрмоленко А.М. Соціальна етика та екологія. – К., 2010.
2. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технічної цивілізації. – К., 2001.
3. Кастельс. М. Информационная эпоха: экономика, общество, культура. – М., 2000
4. Капитонов Э.А., Зинченко Г.П., Капитонов А.Э. Корпоративная культура: теория и практика. М., 2005.
5. Курінна І., Малярчук В., Саприкіна М., Супрунюк М., Трегуб О. Прозорість і корпоративна соціальна відповідальність. — К.: Поліграфія «Юстон», 2015. – 47 с.
6. Макінтайр Е. Після чесноти: дослідження з теорії моралі / Пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2002. – 436 с.
7. Мур Дж. Принципы этики. М., 1984.
8. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. – Навч. посіб. – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2015. – 180 с.
9. Политическая и экономическая этика. – М., 2001.
10. Филиппова Л.Я. Компьютерная этика: Морально-этические и правовые нормы для пользователей комп. сетей. – Х., 2006.
11. Фролов И.Т., Юдин Б.Г. Этика науки: проблемы и дискуссии. – М., 1986.
12. Цвык В.А. Профессионализм: опыт социально-философского анализа. - М., 2004.
13. Шелдрейк Дж. Теория менеджмента: от тейлоризма до японизации. – СПб., 2001.

Додаткові ресурси:

1. Баюра Д.О. Система корпоративного управління в Україні: стан та перспективи розвитку: монографія.- К.:Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 288 с. – [Електронний ресурс].- Режим

доступу:

http://www.econom.univ.kiev.ua/articles/EP/Bayura/Systema_korporativnogo_upravlinnya_v_Ukraini.pdf

1. Декларация об ответственности нынешних поколений перед будущими поколениями (1997) // [URL:http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001102/110220rb.pdf#page=97](http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001102/110220rb.pdf#page=97)
2. КСВ в Україні. Інформаційний бюлетень. [Електронний ресурс]:http://www.csrukraine.org/user-files/file/Concept_Draft.pdf.
3. Проект «Концепції формування в Україні системи соціальної відповідальності бізнесу» [Електронний ресурс]:<http://lir.lg.ua/Konsepsiau.htm>.

4. Werner. M. Verantwortung[Электронный ресурс]/Micha H.Werner//Handbuch Ethik.
– Stuttgart, Weimar: J.B.Metzler, 2002. – S.521-527. – Режим
доступу:<http://www.micha-h-verner.de/verantwortung.htm>
5. www.hans-jonas-zentrum.de/down/VorlesungSoSe-06.pdf.

